

Digitalisering og IKT i statlige universiteter og høgszkoler

Offentlig sektor i Norge er preget av høy grad av digitalisering, og stadig flere offentlige tjenester tilbys via digitale kanaler. Universiteter og høgszkoler er aktive brukere av digital teknologi. Her presenterer vi mål for digitalisering og IKT hentet fra SSBs undersøkelse [Digitalisering og IKT i offentlig sektor](#)^[1]. Statlige universiteter og høgszkoler er omfattet av næringshovedgruppe *Undervisning i høyere utdanning*, (85.4 jf. [Standard for næringsgruppering SN 2007](#)). De er sammenlignet med resten av staten, det vil si statlige virksomheter utenom denne næringen. Vi ser på status for digitalisering og IKT i 2024 og 2014, med unntak av avansert teknologi der tidsserien er kortere. Tabell 1 viser antall virksomheter i hver gruppe.

Tabell 1. Statlige universiteter og høgszkoler og øvrige statlige virksomheter i undersøkelsen av digitalisering og IKT i offentlig sektor. 2014, og 2024. Antall.

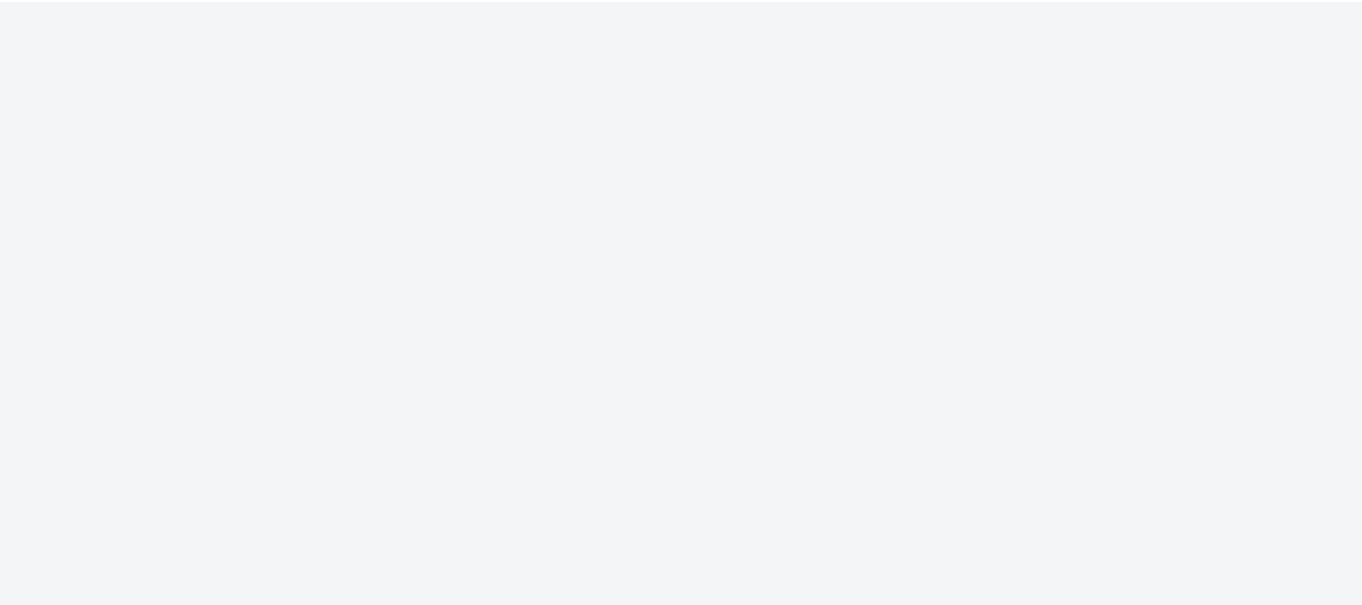
Næring	2014	2018	2024
Statlige universiteter og høgszkoler	33	20	22
Øvrige statlige virksomheter	203	188	187
Statlige virksomheter totalt	236	208	209

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

Ressursproblemer og høye IKT-utgifter hemmer digital utvikling

Undersøkelsen dekker flere ulike temaer, blant annet digitaliseringstiltak, digitale tjenester, deling og bruk av data, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet, og IKT-kompetanse. I tillegg til å måle ulike dimensjoner av digitaliseringsarbeidet, stiller vi hvert år spørsmål om utfordringer det bringer med seg. Tall fra årets undersøkelse viser at den største hindringen for digital utvikling er vanskeligheter med å frigjøre ressurser fra andre oppgaver. IKT-utgifter som er høyere enn forventet er den nest største utfordringen. De samme resultatene gjelder for statlige universiteter og høgszkoler. Figur 1 viser at i 2024 opplever omtrent alle læresteder ressursproblemene som en stor eller svært stor barriere til utvikling av digitale tjenester. Blant øvrige statlige virksomheter utgjør andelen 64 prosent. I begge gruppene har andelen økt siden 2014.

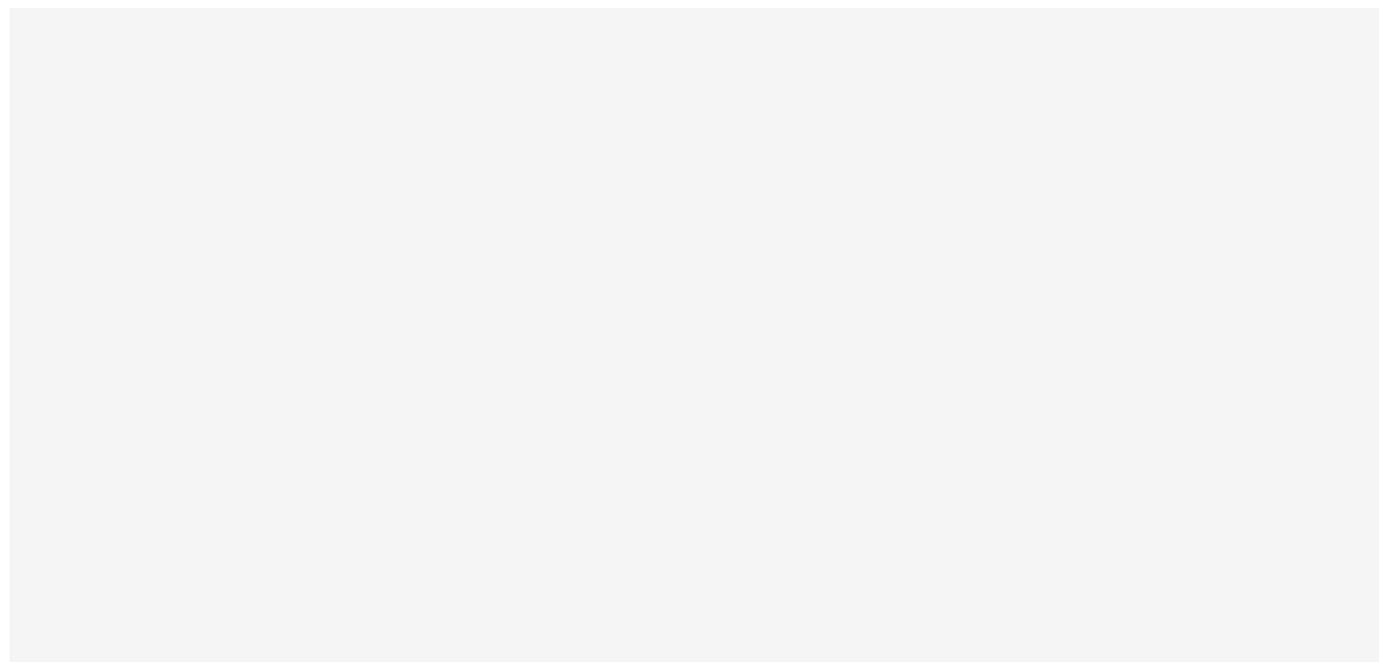
Figur 1. Andel virksomheter som anser ressursproblemer som et stort eller svært stort hinder for digital utvikling. 2014 og 2024.

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

Som vist i figur 2, opplyser 77 prosent av lærestedene i 2024 at høye IKT-utgifter hemmer digital utvikling i stor eller svært stor grad. Det er flere enn blant øvrige statlige virksomheter der det er litt under halvparten som oppgir det. I begge gruppene har andelen vokst kraftig siden 2014. Omtrent dobbelt så mange som i 2014 opplever høye IKT-utgifter som en stor eller ganske stor barriere for digital utvikling.

Figur 2. Andel virksomheter som oppgir at høye IKT-utgifter er et stort eller svært stort hinder for digital utvikling. 2014 og 2024.

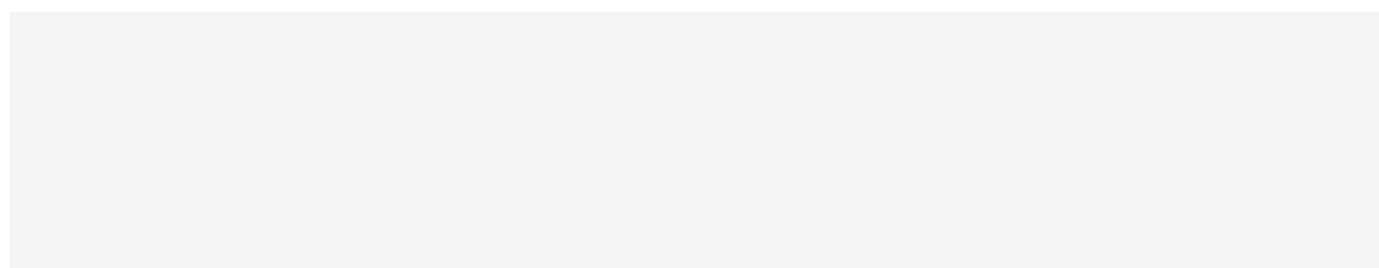

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

Flere sliter med å rekruttere IKT/IT-spesialister

En av de viktige forutsetningene for digital utvikling er tilgang til riktig IKT-kompetanse. Årets undersøkelse viser at flertallet av statlige virksomheter har vært aktive med tanke på å skaffe seg IKT-/IT-spesialister. Omtrent sju av ti virksomheter svarer ja på spørsmålet om de har rekruttert eller prøvd å rekruttere i løpet av det siste året. Skiller vi ut statlige universiteter og høyskoler, finner vi liknende resultater. I 2024 opplyser 68 prosent av lærestedene at de har ansatt eller prøvd å ansette IKT-/IT-spesialister, jf. figur 3. Blant øvrige statlige virksomheter er det litt færre, 65 prosent. I 2014 var behovet for IKT-kompetanse blant læresteder omtrent på samme nivå som i 2024, mens statlige virksomheter ellers hadde for ti år siden et mindre behov. Da utgjorde andelen litt under halvparten.

Figur 3. Andel virksomheter som har rekruttert eller forsøkt å rekruttere IKT-spesialister i løpet av det siste året. 2014 og 2024.

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

De virksomhetene som svarer ja på spørsmålet om rekruttering, får et oppfølgingsspørsmål om de har opplevd det som problematisk. I 2024 svarer alle universiteter og høyskoler ja på dette, som figur 4 viser. Blant resten av stat utgjør andelen drøyt 80 prosent. Sammenlignet med 2014, har det blitt vanskeligere å ansette IKT-/IT-spesialister. I 2014 oppga omtrent 56 prosent av lærestedene som hadde rekruttert eller prøvd å rekruttere, at de slet med det. Blant resten av statlige virksomheter utgjorde den samme andelen 42 prosent.

Figur 4. Andel virksomheter som rekrutterte eller forsøkte å rekruttere IKT-spesialister, men fikk problemer med rekrutteringen. 2014 og 2024.

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

Avansert teknologi som en del av strategien

Per i dag inneholder ikke spørsmål om bruk av avansert teknologi som robotisering og kunstig intelligens. Vi spør likevel om ulike IKT-områder er omtalt i virksomhetenes strategier, inkludert kunstig intelligens og robotisering/automatisering. Kunstig intelligens har vi spurt om siden 2023, og robotisering siden 2018. Tabell 2 presenterer utvalgte tall for 2018 og 2024.

Tabell 2. Robotisering/automatisering og kunstig intelligens omtalt i virksomhetenes strategier. 2018 og 2024. Prosent.

Robotisering/	Kunstig
---------------	---------

	automatisering		intelligens
	2018	2024	2024
Statlige universiteter og høyskoler	33,3	50	45,5
Øvrige statlige virksomheter	29,4	58,8	53,5

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

I 2024 er kunstig intelligens omtalt i strategiene til prosent av lærestedene og litt over halvparten av øvrige statlige virksomheter. Robotisering/automatisering er med i strategiene til halvparten av universiteter og høyskoler, og omtrent seks av ti statlige virksomheter ellers. Sammenligner vi årets tall med 2018, har andelen gått opp i begge gruppene[2]. I 2018 var andelen som oppga å ha robotisering som en del av strategien, litt større blant statlige læresteder enn resten av stat. I 2024 er det motsatt.

Flere har etablert tiltak forinformasjonssikkerhet

Tabell 3 presenterer utvalgte tiltak/rutiner ved administrasjon av informasjonssikkerhet. Tallene viser at i 2024 er det flere som rapporterer å ha tiltakene enn i 2014. Det gjelder for både statlige universiteter og høyskoler, og resten av stat. Dessuten finner vi at noen tiltak var på plass hos flertallet av lærestedene og stat ellers allerede i 2014: det å ha en skriftlig informasjonssikkerhetspolicy, en fagansvarlig for informasjonssikkerhet og sette i verk risikohåndtering. Slike tiltak som beredskapsøvelser minst en gang i året og systematiske og periodiske risikovurderinger var derimot mindre utbredt. Beredskapsøvelser ble i 2014 rapportert av kun 21 prosent av statlige universiteter og høyskoler og 31 prosent av stat ellers. I 2024 er den samme andelen henholdsvis 86 prosent og 62 prosent. Andelen som gjennomførte systematiske og periodiske risikovurderinger, utgjorde i 2014 omtrent seks av ti statlige læresteder og statlige virksomheter ellers. I 2024 oppga så mange som ni av ti virksomheter i hver gruppe å ha etablert tiltaket.

Tabell 3. Tiltak/rutiner ved administrasjon av informasjonssikkerhet ved statlige universiteter og høyskoler og øvrige statlige virksomheter. 2014 og 2024. Prosent

	Statlige universiteter og høyskoler		Øvrige statlige virksomheter	
	2014	2024	2014	2024
En person er formelt utnevnt som fagansvarlig for informasjonssikkerheten	81.8	100	81.3	92
En skriftlig informasjonssikkerhetspolicy (sikkerhetsmål og sikkerhetsstrategi) som er forankret i ledelsen	87.9	100	75.9	88.8
Ved nye risikovurderinger iverksettes nødvendig risikohåndtering	66.7	90.9	71.9	95.2
Beredskapsøvelse for IKT-sikkerhet gjennomføres minst en gang per år	21.2	86.4	30.5	61.5
Risikovurderinger gjennomføres systematisk og periodisk	57.6	90.9	57.1	86.1

Kilde: SSB, Digitalisering og IKT i offentlig sektor

Noter:

[1] Undersøkelsen er rettet til stat og alle kommuner og fylkeskommuner. Stat omfatter sektorene statsforvaltningen, statens forretningsdrift, statlige låneinstitusjoner og Norges Bank. Kun statlige virksomheter med minst 10 ansatte er med i utvalget.

[2] I 2018 het svaralternativet «robotisering». Spørsmålet om IKT-områder omtalt i strategier fulgte etter et filterspørsmål om virksomheter hadde IKT-/digitaliseringsstrategier. Kun de som hadde en slik strategi, fikk oppfølgingsspørsmålet om IKT-områder. Vi spør ikke lenger spesifikt om egne IKT-/digitaliseringsstrategier, og beregner andelen i forhold til alle virksomheter.

Publisert 7. nov. 2024 | Oppdatert 17. feb. 2025

Last ned | Del

Meldinger ved utskriftstidspunkt 25. mai 2025, kl. 14.38 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.